

Tertialrapport April 2023

Kollektivtrafiknämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Måluppfyllelse	3
Verksamhet	3
Ekonomiskt utfall	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Mål	6
Strategi för länets utveckling	6
Strategi för våra medarbetare	7
Strategi för ekonomi	9
Verksamhet	11
Ekonomisk analys	12
Ekonomiskt utfall mot föregående år	12
Ekonomiskt resultat jämfört med budget	12
Förtroendemannabudget	13
Orsaker till ändrad/lagd prognos	13
Väsentliga personalförhållanden	14
Antal anställda	14
Sjukfrånvaro - ökade frisktal	14
Investeringar	15

Tertialrapport April 2023 Kollektivtrafiknämnden
2023-05-10
Dnr KTN/29/2023
Godkänd av kollektivtrafiknämnden 2023-05-17, § 41

Sammanfattning

Måluppfyllelse

Kollektivtrafiknämnden bedriver verksamhet utifrån tre av regionens fyra strategier. Det finns 6 strategiska inriktningar som har 12 verksamhetsmål kopplat till sig.

Strategiska inriktningar - KTN

Alla Strategier	Resultat	Antal	Andel
Grön	●	2	33%
Gul	▲	3	50%
Röd	■	1	17%
Ej mätbart	—	0	0%
Totalt	▲	6	100%

Den samlade bilden för kollektivtrafiknämndens 6 strategiska inriktningar och underliggande 12 verksamhetsmål är att dessa är delvis uppfyllda och arbete pågår. För verksamhetsmålen är 33% gröna (helt uppfyllda), 50% gula (delvis uppfyllda) och 17% röda (ännu ej uppfyllda). Det är i huvudsak inom strategi för medarbetare som verksamhetsmålen är uppfyllda, 3 av 5 mål är helt uppfyllda.

Verksamhet

Under de senaste 12 månaderna uppgår det sammanlagda resandet i den allmänna kollektivtrafiken till 6,1 miljoner resor, motsvarande siffra innan pandemin var 6,4 miljoner. Under första tertialet ökade antalet registrerade resor med cirka 0,4 miljoner jämfört med samma period 2022. Ett förändrat arbets- och resandemönster, med bland annat hemarbete, har fortsatt viss påverkan på resandet och den trenden ser likadan ut även i övriga riket. Under mars-april sker dock resandeökningen framförallt bland konsumenter (de som betalar sina biljetter själva), vilket är extra positivt ur ett intäktperspektiv.

Med anledning av det ökade resandet har en omDispositionering av fordonsresurser med högre kapacitet genomförts för att bättre svara upp mot efterfrågan och därmed ge förutsättningar till ytterligare ökat resande.

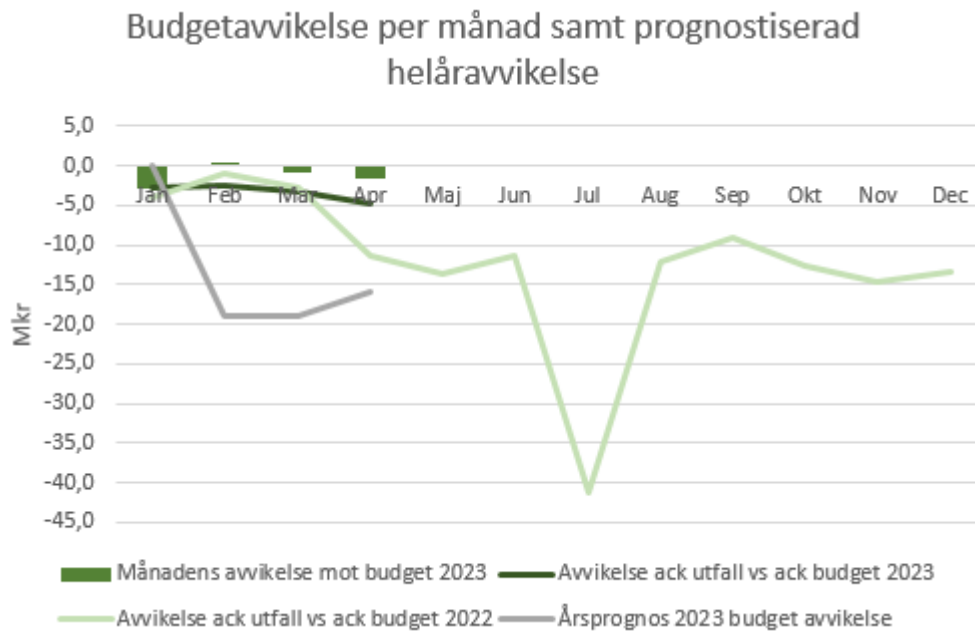
Trenden är att resandet liksom intäkterna fortsätter öka. Det säkerhetspolitiska läget har däremot inneburit en kraftig utveckling av bränsle- och energipriserna. Läget har stabiliserats och priserna har vänt nedåt. En ökad inflationen och höjda räntor innebär dock att kostnadsnivån totalt sett består.

Avtalsuppföljningen av trafikavtalen har lyfts på flera sätt under 2022 och inledningen av 2023, med fordons- och bränsleuppföljningar, kundundersökning, förbättrad agenda vid företagsträffarna, rapporter och vitesförfaranden.

En översyn av priser, biljetter och prisstruktur är påbörjad. Arbetet, med förslag till beslut, har på grund av hög arbetsbelastning försenats något och beräknas redovisas vid kollektivtrafiknämnden i under hösten.

Under 2022 upphandlades ett nytt planeringssystem för särskild kollektivtrafik. Systemet är nu under införande.

Ekonomiskt utfall

Ackumulerad avvikelse mot budget uppgår per april till -4,9 mkr.

Prognostiserad avvikelse mot budget för helåret 2023 uppgår -15,9 mkr.

Grafen ovan åskådliggör hur det verkliga utfallet per månad och ackumulerat för rapportperioden förhåller sig till budget.

Händelser av väsentlig betydelse

Till skillnad från de tre föregående åren har verksamheten och övriga samhället under första tertialet inte omfattats av restriktioner kopplade till Coronapandemin. Detta har påverkat ekonomin och resandet positivt.

De domslut som fallit kring överprövningar av upphandlingar som gjorts har i samtliga ärenden varit till Region Jämtland Härjedalens fördel. Det innebär bland annat att det nya avtalet och det nya linjenätet för Östersunds stadstrafik kan starta sommaren 2024.

Arbetet med Östersundslänken har pausats, då beslut från Länsstyrelsen avseende biotopskydd samt beslut om delfinansiering från Trafikverket genom stadsmiljöavtal inväntas. Oavsett utslag från Länsstyrelsen kommer beslutet antagligen att överklagas, varför ytterligare förseningar är att vänta.

Verksamhetens områdeschef slutade i april och rekrytering av ny områdeschef är precis avslutad. Rekrytering av förvaltningscontroller pågår.

Mål

Strategi för länets utveckling

- Inom strategi för länets utveckling har Kollektivtrafiknämnden fyra mål.

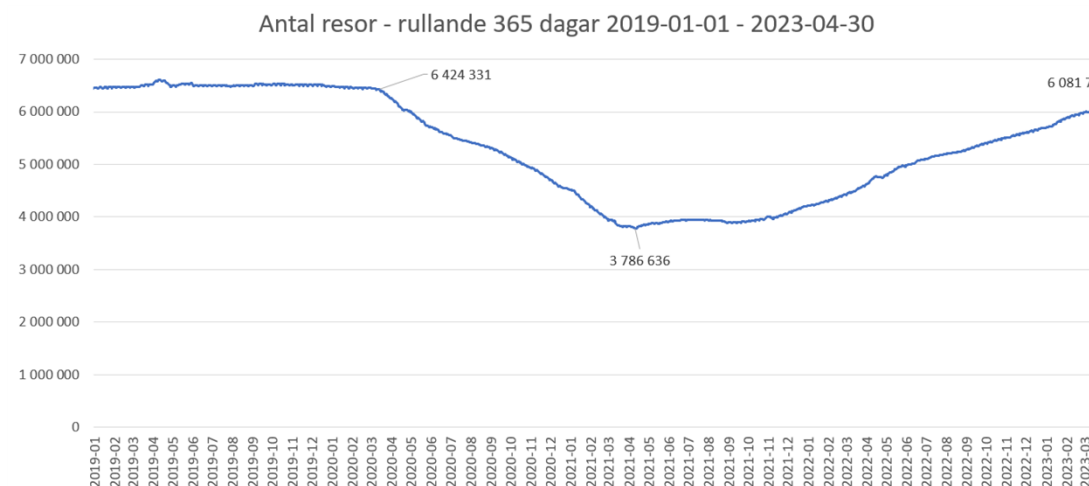
Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen

- Arbete har påbörjats inom samtliga fyra mål. Antalet validerade resor ökade med 20% under första tertialet jämfört med motsvarande samma period 2022 och aktiviteter för att öka tillgängligheten genomförs. Nya koncept för närtrafik och anropsstyrd trafik testas med möjlighet att boka lediga platser i skolskjutsar och att anropsstyrd trafik är direkt sökbar i reseplanerare. Omvärldsbevakning för att ställa rätt krav i kommande upphandlingar har genomförts.

För stadstrafiken i Östersund kan nu avtal tecknas, medan trafikavtalet i Åre fortfarande inväntar att Kammarrättens beslut ska vinna laga kraft. Båda dessa avtal innebär en stor ökning av emissionsfri trafik och i övrigt fossilfri trafik.

Kollektivtrafiknämnden ska skapa förutsättningar för ett utbud av kollektivtrafik som ökar resandet inom samt till och från länet.

- Totala antalet validerade resor för de senaste 365 dagarna ökade med 20% jämfört med motsvarande period 2022. Resultatet överträffar förväntningarna något. Behoven för en ökad tillgänglighet har kartlagts och aktiviteter genomförs inom flera områden.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Öka antalet validerade resor jämfört med tidigare år	● Ja	Genomförd aktivitet	Antalet resor under första tertialet ökade med ca 380 000 (+20 %) jämfört med motsvarande period föregående år.
◆ Kartlägga behov och prioritera insatser för ökad tillgänglighet	◆ Pågående	Genomförd aktivitet	Anropsstyrda anslutningar i Västra Jämtland är införda för att öka tillgänglighet till fjärrtåg. Tillgänglighetsanpassning pågår ex av Länstrafikens app och webbplats.

Kollektivtrafiknämnden ska öka den geografiska tillgängligheten och möta framtidens utmaningar genom attraktiva mobilitetslösningar och utveckling av innovativa lösningar för resmöjligheter

- ◆ Försök med möjlighet att boka lediga platser i skolskjutsar genomförs på utvalda sträckor i Östersund. Anropsstyrd trafik är nu direkt sökbar i reseplanerare.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
◆ Se över möjligheten att ta fram ett nytt koncept gällande Närtrafik och Anropsstyrd trafik	◆ Pågående	Genomförd aktivitet	

Kollektivtrafiknämnden ska fortsätta arbetet med att hitta former för ett modernt, utvecklat och hållbart resande genom hållbara bränsleval.

- ◆ Omvärldsbevakning för att ställa rätt krav i kommande upphandlingar har genomförts. För stadstrafiken i Östersund kan nu avtal tecknas, medan trafikavtalet i Åre fortfarande inväntar att Kammarrättens beslut ska vinna laga kraft. Båda avtalen innebär en stor ökning av emissionsfri trafik och i övrigt fossilfri trafik.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
◆ Genomföra omvärldsbevakning och analys för att kunna ställa relevanta krav vid upphandling	◆ Pågående	Genomförd aktivitet	

Strategi för våra medarbetare

- ◆ Inom strategi för våra medarbetare har kollektivtrafiknämnden sex mål.

Säkra långsiktig kompetensförsörjning och goda anställningsvillkor

- ◆ Kompetensbehov för att förstärka arbetet med de mål och prioriteringar som finns i trafikförsörjningsprogrammet är identifierade. Verksamheten har goda resultat i medarbetarenkäten och för- och nackdelar med distansarbete är därför ej kartlagda.

Regionstyrelsen och nämnderna ska skapa förutsättningar för en fungerande kompetensförsörjning utifrån uppdrag och behov, verksamhetsutveckling, arbetsmetoder och kompetens.

- ◆ Kompetensbehov för att förstärka arbetet med de mål och prioriteringar som finns i trafikförsörjningsprogrammet är identifierade. På kort sikt pågår rekrytering av affärsanalytiker/controller. Verksamheten har goda resultat i medarbetarenkäten och för- och nackdelar med distansarbete har därför inte prioriterats och kartläggningen är ej påbörjad.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Identifiera vilka kompetenser som behövs utifrån verksamhetens mål och uppdrag nu och i ett långsiktigt perspektiv	● Ja	Genomförd aktivitet	Behov av kompetens finns för att arbeta med tillgänglighet, hållplatser, fordonskontroller, biljettkontroller och biljett- och betalsystemsprojekt.
■ Kartlägga och synliggöra fördelar och nackdelar med distansarbete för att utveckla struktur och arbetssätt	■ Nej	Genomförd aktivitet	Kartläggning ännu ej genomförd, men resultat från medarbetarenkäten visar goda resultat.

Aktivt medarbetarskap och ledarskap

- ◆ Medarbetarenkäten visar att medarbetare får stöd av närmsta chef. Det pågår ett strategiskt utvecklingsarbete för alla chefer och ledningsgruppen inom förvaltningsområdet. I detta arbete ingår att förbättra chefers förutsättningar men även att förbättra för verksamheten och medarbetares förutsättningar. Bland annat har ett arbete gällande värdegrund/beteende, strategiskt lyssnande och workshop kring omvärldsanalys genomförts.

Regionstyrelsen och nämnderna ska utveckla chefers förutsättningar för att bedriva ett aktivt och utvecklande ledarskap.

- ◆ På frågan "Jag får stöd/handledning från min närmaste chef då jag behöver det" är värdet 5,8 vilket är medarbetarenkätens högsta enskilda värde. Det pågår ett strategiskt utvecklingsarbete för alla chefer och ledningsgruppen inom förvaltningsområdet. I detta arbete ingår att förbättra chefers förutsättningar men även att förbättra för verksamheten och medarbetares förutsättningar. Bland annat har det genomförts ett arbete kring värdegrund/beteende, strategiskt lyssnande och workshop kring omvärldsanalys. Arbetet kommer att fortsätta under året.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Upplevelsen hos medarbetare av att de får stöd från sin närmsta chef ska öka jämfört med 2022	5,8	4,6	Värdet för februari har ökat sen föregående mätning.
◆ Identifiera förbättringsområden och genomföra åtgärder för att öka chefers förutsättningar att bedriva ett aktivt och utvecklande ledarskap	◆ Pågående	Genomförd aktivitet	Ett övergripande arbete pågår där chefer och ledningsgruppen har arbetat med olika fokusområden som långsiktigt ska stärka chefernas förutsättningar

Utveckla en hälsofrämjande arbetsmiljö

- Arbetsmiljöindex ligger högt och har ökat sedan förra mätningen.

Regionstyrelsen och nämnderna ska utveckla ett mer förebyggande systematiskt arbetsmiljöarbete och säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet sker på samtliga nivåer i organisationen.

- Arbetsmiljöindex ligger högt och har ökat sedan förra mätningen. Det har genomförts en större arbetsmiljöundersökning i samarbete med MIUN där resultat ska presenteras i närtid.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Bibehålla totalt hälsofrämjandeindex i nivå med 2022 års resultat	5,31	5	Arbetsmiljöindexet högt och har ökat sen förra mätningen.

Strategi för ekonomi

- Målvärde för netto- och bruttokostnadsutveckling 2023 syftar till att visa budgetföljsamhet och beräknas vid regionplan baserat på då kända värden. Utfallet av både netto- och bruttokostnaden för första tertialet 2023 har inte uppnåtts av verksamheten.
Vårt att notera är att från och med 1 januari 2023 ligger Kollektivtrafiken under en egen nämnd

En ekonomi i balans genom god styrning och uppföljning

- Verksamheten når varken målen för netto- eller bruttokostnadsutveckling under tertial 1.

Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska arbeta med att minska kostnadsdrivningen.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
■ Nettokostnadsutveckling inom Kollektivtrafiknämnden	4,46 %	Högst - 5,3 %	
■ Bruttokostnadsutveckling inom Kollektivtrafiknämnden	1,7 %	Högst - 2,9 %	

Långsiktig investeringsplanering

- Kollektivtrafiknämnden jobbar med fleråriga investeringsplaner för att få bättre kontroll på de långsiktiga investeringsbehoven och kunna planera verksamheten bättre.

Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska utöka sin planeringshorisont till minst tre år för investeringar.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Ta fram 3-årig plan för investeringar	● Ja	Genomförd	aktivitet

Verksamhet

Kollektivtrafik

Kollektivtrafik	2020-04	2021-04	2022-04	2023-04
Antal resor	1 952 525	1 290 391	1 872 826	2 256 328
Länstrafiken	766 837	510 466	716 908	830 103
Tätortstrafiken Östersund	1 185 688	779 925	1 155 918	1 426 225

Tabellen visar antalet resor januari - april.

Ekonomisk analys

Intäkter och kostnader i tkr	Ack utfall	Ack budget	Bud-Utf Diff	Ack utfall fg år	Ack utf-Ack fg år Diff
Avgifter	47 954	48 407	-454	69 909	-21 956
Försäljning	40 203	41 597	-1 394	9 180	31 023
Erhållna bidrag	3 385	3 506	-121	6 115	-2 730
Övriga intäkter	2	0	2	0	2
Summa Intäkter	91 543	93 511	-1 968	85 204	6 339
Personalkostnader	-4 796	-4 607	-189	-4 105	-691
Köp av verksamhet	-152 075	-147 377	-4 699	-143 208	-8 867
Verksamhetsanknutna tjänster	-1 408	-1 367	-41	-1 131	-277
Material och varor	-70	-133	64	-46	-24
Lämnade bidrag	-13 490	-14 353	862	-14 303	813
Lokaler	-327	-1 258	931	-1 200	873
Förbrukn.inv, rep o underhåll	-2 424	-1 751	-673	-2 499	75
Bilhyra, övr trp.medel o frakt	-8 930	-9 318	388	-8 453	-477
Tjänsteresor och logi	-31	-76	45	-18	-13
Konsultkostnader	-951	-1 044	92	-1 587	636
Övriga kostnader	-503	-892	389	-616	113
Avskrivningar/finansnetto	-423	-349	-74	-353	-70
Summa Kostnader	-185 428	-182 524	-2 904	-177 518	-7 910
Summa Verksamhetens nettokostnader	-93 885	-89 014	-4 872	-92 314	-1 572

Ekonomiskt utfall mot föregående år

Den ackumulerade nettokostnaden för perioden uppgick till -94,9 mkr vilket var 1,6 mkr högre än samma period föregående år.

Det är framför allt följande som skiljer mellan åren:

- Intäkterna var 6,3 mkr högre 2023 jämfört med 2022.
- Trafikkostnaderna var 8,9 mkr högre 2023 jämfört med 2022.
- Övriga omkostnader inklusive personalkostnad var ca 1,0 mkr lägre 2023 jämfört med 2022.

Ekonomiskt resultat jämfört med budget

Resultatavvikelsen för perioden var negativ jämfört mot budget och uppgick till -4,9 mkr.

Intäkterna var 2,0 mkr lägre än budget och fördelas enligt nedan punkter:

- Konsumentintäkter och övriga intäkter samt bidrag är 0,1 mkr lägre än budgeterat.
- Intäkter för särskild kollektivtrafik (färdtjänst och skoltrafik) var tillsammans 1,5 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskade kostnader, se nedan.
- Intäkter för tåghyror är 0,4 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskade kostnader, se nedan.

Kostnaderna var 2,9 mkr högre än budget och beror på följande:

- Budgetreglering i verksamhetens budget innebär en kostnadsökning med 7,2 mkr (budgeterat underskott).
- Kostnaderna för särskild kollektivtrafik (färdtjänst och skoltrafik) var 1,5 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskade intäkter, se ovan.
- Tåghyror var 0,4 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskade intäkter, se ovan.
- Entreprenörsersättningar för den allmänna kollektivtrafiken var 1,0 mkr lägre än budgeterat.
- Driftbidraget till Norrtåg var 0,9 mkr lägre än budgeterat.
- Övriga kostnader var 0,5 mkr lägre än budgeterat.

Förtroendemannabudget

Förtroendemannabudgeten var något bättre än budget för perioden januari - april med en positiv avvikelse på 0,1 mkr. Budgeten omfattar huvudsakligen löner och ersättningar för nämndens förtroendevalda.

Budgetram förtroendevalda, per kostnadsställe (Tkr)	Ack. utfall apr 2023	Ack. budget apr 2023	Avvikelse (ack. utfall mot budget)
Politiker kollektivtrafiken	-311	-417	106

Orsaker till ändrad/lagd prognos

Helårs prognosen för 2023 har förbättrats med 3,0 mkr jämfört med tidigare prognos och beräknas uppgå till -15,9 mkr. I den nya bedömningen ligger 2,0 mkr i ökade intäkter samt 1,0 mkr i sänkta kostnader.

Utvecklingen av de bränsleindex som reglerar trafikavtalen är fortsatt svårbedömt på grund av världsläget. Verksamheten arbetar med att främja ökat kollektivt resande, översyn av prismodeller samt övriga anpassningar som kan rymmas inom befintliga avtal och beslut.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antal månadsavlönade	2020-04-30	2021-04-30	2022-04-30	2023-04-30
Totalt antal anställda		14	15	19
- varav kvinnor		7	9	12
- varav män		7	6	7

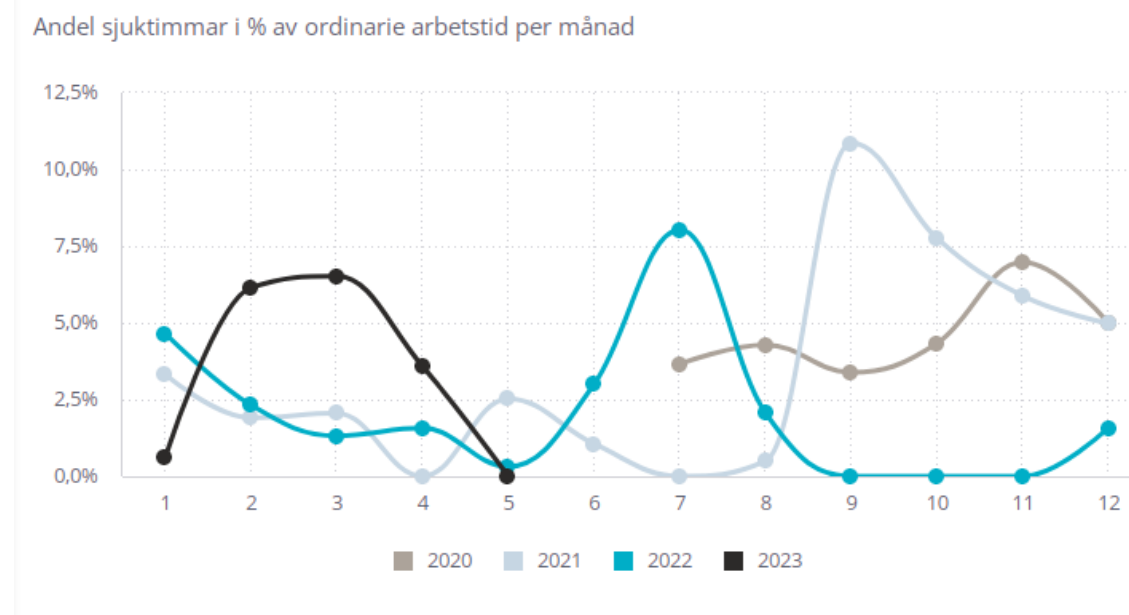
Det finns inga siffror för 2020 eftersom verksamhetsövergången från bolag till förvaltning genomfördes 2020-07-01.

Antal anställda har ökat med 4 medarbetare 2023 jämfört med föregående år. Antal anställda avser antal personer och inkluderar deltider, tjänstlediga och sjukskrivna. Ackumulerad utförd tid i en tolv månadersperiod (maj 2022- april 2023) visar utfallet 15,3 årsarbetare jämfört med 13,8 årsarbetare samma period året innan.

Ökningen är främst inom enheten marknad och förklaras av överföring av kundservicefunktionen för allmän kollektivtrafik från Reseservice samt överföring av verksamhet från VY buss.

Sjukfrånvaro - ökade frisktal

Sjukfrånvaro - Andel sjuktimmar i procent av ordinarie tid per månad

Sjukfrånvaron har ökat något och ligger på 3,5% på totalen, vilket är en ökning med 1,4 procentenheter jämfört med föregående år. När behov finns så kopplas hälsofrämjande teamet och företagshälsovården in.

Investeringar

Under 2023 beviljade investeringar per objekt som ännu inte genomförts	Utfall jan-april 23	Budget 23	Ange planerad tid för genomförande	Har kontakt tagits med upphandling? Ja eller Nej	Prognos i utfall 31/12-23
KTN (Kollektivtrafiknämnden)	927	7 500			
Nytt biljett- och betalsystem. Ny digital plattform som utarbetas i gemensamt projekt (Snowracer) med övriga norrlandsregioner innefattar uppsättning av anpassad programmiljö.	0	2 500	Pågående investering, kan eventuellt behöva flyttas (rullas över) till 2024	Ja	1 000
Ny digital infrastruktur i bussarna vid övergång från 3G till 4G	927	2 500	Pågående investering	Ja	2 500
Nya Biljettmaskiner i form av androidplattor	0	2 500	Kan behöva flyttas (rullas över) till 2024	Nej	0
Summa Under 2023 beviljade investeringar per objekt som ännu inte genomförts	927	7 500			
Beslutade investeringar överförda från år 2022 till år 2023 enligt (§ 42, RS/703/2021) som ännu inte genomförts	Utfall jan-april 23	Budget 23	Ange planerad tid för genomförande	Har kontakt tagits med upphandling? Ja eller Nej	Prognos i utfall 31/12-23
KTN (Kollektivtrafiknämnden)	290	1 131			
Nytt biljett- och betalsystem. Ny digital plattform som utarbetas i gemensamt projekt (Snowracer) med övriga norrlandsregioner innefattar uppsättning av anpassad programmiljö.	290	1 131	Pågående investering i nytt biljett- och betalsystem bedrivs i gemensamt projekt med övriga norrlandsregioner. Tidsplan har justerats.	Ja	1 131
Summa Beslutade investeringar överförda från år 2022 till år 2023 enligt (§ 42, RS/703/2021) som ännu inte genomförts	290	1 131			